

Forfatter: Trier, Ernst Johannes

Titel: BREV TIL: Abel, Marie FRA: Trier, Ernst Johannes (1864-12-08)

Citation: Trier, Ernst Johannes: "BREV TIL: Abel, Marie FRA: Trier, Ernst Johannes (1864-12-08)", i *En Brevveksling ved Povl Hansen*, BOGHANDELS FORLAG, s. 19. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002222419-X00-shoot-L002222419X000011.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: En Brevveksling ved Povl Hansen

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

*Ernst Trier til Marie.
København, 8. dcbr. 1864.*

... Også mig forekommer det, som om det er så lang tid siden, jeg har skrevet rigtig til dig. Der har gæret meget i mig, meget har bevæget mig, hvorom jeg nu skal skrive til dig, ... da det også vedrører dig ikke så lidt.

Du lever formodentlig endnu bestandig i den tanke, at jeg arbejder på at få en drengeskole i stand på Frederiksberg; du har måske endnu for dig billedet, som jeg udkastede det i et af mine breve, og din forestillingsævnne har måske endnu mere udmalet det. Men ... hvad synes du: Jeg har nu så godt som opgivet denne plan. — Tror du da, jeg letsindigt løber fra det ene til det andet? Nej, kære ven, dog ikke således. Men noget endnu bedre — ja langt skønnere lader det til, vil tilbyde sig for mig.

Dog for at du kan forstå mig, lad mig da gå historisk til værks.

Du ved, at jeg hele efteråret igennem har søgt at finde den hylde, jeg rigtig passede til, og lejlighed til at gifte mig. Jeg skal ærlig bekende, at skønt jeg ikke har skrevet derom før, har jeg dog havt ikke så få skruller i disse henseender. Min længsel efter brylluppet, frygtede jeg for, skulde let få mig til at slå af på mit „ideal“ eller rettere — for at skrive dansk — på det, der er mine ønskers mål, på den stilling i livet, hvori jeg kunde virke bedst i Vorherres tjeneste. Ti det er en bekendt sag, at det at have et stort åndeligt mål sjældent giver os det bedste levebrød. Og jeg har altid havt en rædsel for „levebrøds-mændene“, d.v.s. for selv at blive en sådan, og har jeg forstået dig ret, min egen, kære ven, så er vi nok så ganske enige heri. Da jeg gjorde Tang mine to tilbud, da — med skam må jeg tilstå det — var det for et nogenlunde sikkert levebrøds skyld, af utålmodighed efter at kunne gifte mig. — Marie, Marie, vi skal takke Gud for, at jeg fik afslag! jeg er så overbevist om, at det var bleven til vor ulykke — ja ganske vist. Jeg har allerede flere gange skreven det til dig og gentager det nu: Gud ske lov, at jeg ikke bandt mig

Den forknythed, hvoraf jeg i den tid led, stod i for-s. 20bindelse med dette. Det var den faste tro, der manglede mig i de dage, derfor følte jeg mig mat, kendte mig næsten ikke selv; der var ingen flugt i mine tanker og ønsker, og — jeg gyste tilbage. — Gud være takket! — han hjalp mig ud derover og styrkede mig.

Og dog — meget af den utålmodighed, ængstelige utålmodighed, jeg havde fået over mig, gik ikke sådan med et slag bort, den gik kun lidt efter lidt over, ja først nu ganske. Jeg vil bane mig selv en vej, bryde mig selv en bane, — således sagde jeg til mig selv, og således siger jeg endnu.

Tanken om en drengeskole, ved du, allerede i fjor sysselsatte mig meget, og jeg havde planen næsten helt færdig, da underhandlingerne med Tang den gang forhindrede mig i at udføre den. Det var den, jeg atter greb — og med utidig hastighed. Frederiksberg havde jeg udset mig. Da hørte jeg andre tænkte på samme sted. Min utålmodige fader skyndede på mig — jeg satte mig straks — uden at tænke rigtig efter — i bevægelse, gjorde det med glæde også. Der var to ting, der drev mig: tanken om en uafhængig stilling og tanken om at kunne byde dig, min ven, et hjem.

Men vanskelighederne klarede sig nu også snart for mig, men derom gad jeg ikke skrive til dig; jeg håbede bestandig at kunne rydde dem af vejen. Jeg havde ikke betænkt, at min skoleplan nu var et år gammel, og at jeg i dette år havde udviklet mig så meget, at jeg i enkelthederne ikke mere kunde følge den. Men jeg så også, at når jeg vilde gennemføre mine tanker om en ret skole, da vilde det næsten blive umuligt for mig at få børn til skolen, således, at den kunde give mig mit levebrød. Noget måtte jeg altid læmpe mig. Men nu har jeg lagt mærke til, at når man først begynder at læmpe sig noget, da driver forholdene en let til at læmpe sig mere og mere, — jeg kan opvise flere eksempler —, og da har man svigtet sit ideal, det er ude med én.

Dette blev mig dag for dag mere klart; jeg talte og derom med den prægtige Nobel og bemærkede da blandt andet: »Ja så længe Grundtvig lever, går det nok, for han vil holde på mig, men så er jeg angst for, at jeg ikke har karakterstyrke nok til at holde et sådant tryk ud.«

Dette er hovedvanskeligheden, men dertil kommer nu, at jeg så, at jeg ikke vilde kunne binde mig til børns. 21ene alene, jeg måtte også have noget at gøre med de voksne enten seminarister eller studenter; for min lyst til at virke på de voksne er altfor stor, til at jeg ganske kan slippe den. Min kærlighed til videnskabelige sysler er også for stor, til at jeg helt kan høre op dermed.

Men hvor skulde jeg få kræfter og tid dertil!

Og slipper jeg først min egentlige kærlighed, da får jeg den aldrig mere igen, da har jeg gjort mig selv udulig dertil. Det har voldt mig megen bekymring, især når jeg da tillige skulde binde mig til denne tumlende by her med dens idelige ny indtryk. Jeg blev angst, når jeg tænkte derpå.

Men imidlertid — jeg havde begyndt og vilde fare fort. Jeg travede og traskede om på Frederiksberg og så på lejligheder og talte allerede med forældre, talte med mennesker, jeg mulig kunde få til lærere, og havde for resten godt af derved at tvinges til at færdes meget omkring En dag havde jeg sikkert lejet lejlighed, om

jeg havde truffet manden hjemme — nu ser jeg en forunderlig Guds styrelse der i. Jeg standsedes.

Ja forunderligt blev jeg standset, og takke må jeg Vorherre, der førte mig. —

Jeg havde under alt dette ikke fået tid til at tale med Grundtvig. Da kom jeg en dag til at tale lidt med ham, og jeg havde så godt deraf. Men to dage derefter kom jeg atter derind. Jeg kom der, morsomt nok, for at høre, om jeg ikke kunde få lejlighed der, jeg stod ellers lige i begreb med at leje en anden. Jeg kom i tale med fru Grundtvig om min skoleplan; flere ting, jeg sagde, kunde hun ikke gå ind på, og vi blev da enige om at gå ind til Grundtvig og høre hans mening. Og da — nej, den samtale vil jeg vist aldrig glemme — da løftede han mig så forunderligt op. Det var, som om jeg kom hjem, kom til mig selv; mine skønneste ungdomsdrømme stod atter for mig. Jeg fik atter mod og lyst. Han gjorde mig opmærksom på, at jeg aldrig måtte tro, jeg fik stor indflydelse ved sådan drengeskole; det var mellem de voksne, vi skulde arbejde, sagde han. Han talte om min virksomhed ved seminariet og mente, at jeg havde vist, at jeg på voksne kunde have indflydelse. Folkehøjskolerne og gerningen dér pegede han på for mig; dér skulde der arbejdes, om Danmark kunde få en fremtid, og de, der kunde arbejde dér, skulde gøre det, og overlade børneskolen til andre ...

s. 22Min gamle kærlighed til disse skoler vågnede i mig på ny!! Næst efter præstegerningen har jeg aldrig kunnet tænke mig en bedre. Grundtvig viste mig, at man godt kunde arbejde år af sit liv ved dem også selvstændig, selv om man dog havde i sinde senere at vie sig til præstegerningen, når lejlighed dertil gaves. Dette havde jeg aldrig før tænkt mig; jeg havde ofte ønsket at komme som lærer til en folkehøjskole men altid som andenlærer; du ved jo, at jeg skrev derom til Frede Boisen men fik afslag.

Jeg fortalte nu Grundtvig om Frede Boisen, at han havde dette efterår igennem søgt efter et sted i det nordvestlige Sjælland til dér at oprette en folkehøjskole, men at han nu havde opgivet denne egn og besluttet sig til at begynde på Møen, hvortil hans fader indtrængende havde opfordret ham. Det mente nu Grundtvig, han ikke skulde have gjort. »Dér er netop stedet, hvor vi så hårdt trænger til en skole«, og han vilde ønske, sagde han, at nu enten Schrøder — hvis det ikke lykkedes ham at få begyndt i det sydlige Jylland — eller én af de andre unge vilde tage fat i den egn, som Frede havde forladt.

Da slog det mig: det kan du jo selv gøre!! Jeg var som et andet menneske, da jeg gik hjem, så glad og opmuntret. Jeg tænkte efter og blev bestyrket deri mer og mer.

Den første, til hvem jeg talte derom, var moder, og til min store forbavselse gjorde hun alt for end mere at opmuntre mig dertil. Det, syntes hun, var noget, der for tiden var værd at tage fat på. Hun syntes, at vi nu netop her i Danmark ikke måtte lægge hænderne i skødet. Hun sagde mig også, at det i løbet af de sidste uger var bleven hende klart, at jeg aldrig vilde kunne trives her i København, jeg måtte ud på landet. Og at nu kunde hun sige mig, hvad hun ikke før havde kunnet, at det hastværk med at få skolen i gang på Frederiksberg meget havde mishaget hende; det forekom hende usundt.

Det næste, jeg havde at gøre, var at sætte alt i bero med skolen paa Frederiksberg.

Jeg havde derpå en samtale med den mageløse Nobel — ham skyldte jeg først at tale med. Han tilskyndede mig også og var slet ikke vred, fordi jeg til ingen nytte havde gjort ham så megen ulejlighed.

Så talte jeg med min broder Frits og Båggø derom. s. 23Det var forunderlig rørende for mig, da Frits med det samme slog øjnene ned og sagde: »Så bliver det altså nok enden derpå, at du vil forlade os her i København. Men det er jo aldeles klart, at du slet ikke skal betænke dig — kan du få en højskole i gang, skal du naturligvis det, det er jo langt bedre; dér er intet valg.«

Så kom Frede Boisen hertil. Også han rådede mig stærkt dertil. Han mente, jeg var vel skikket dertil, han fortalte mig om tilstandene i nordvest-Sjælland og lovede mig, at alt det, han havde arbejdet dér, skulde stå til min rådighed ...

Pastor Hoff, en ganske udmærket mand, skrev ... for nylig til mig og bad mig dog endelig at få Frede til ikke at opgive den egn. Jeg véd altså, at når jeg nu vil skrive til ham og mælde mig selv, vil han anvende hele sin indflydelse — og den er stor derude — på at få sagen i gang.

Men nu mere: For et par dage siden kom Mouritzen til mig, og da han hører noget om mine tanker, bliver han sjæleglad. »Men«, siger han, »har De talt med Lars Dinesen derom«. »Nej.« — Lars Dinesen er en ung Bonde fra den egn, tidligere elev på Grundtvigs højskole, meget begavet, medlem af rigsrådet (den yngste dér). Så blev da aftalen, at denne skulde komme til mig i går aftes. Men han kunde ikke komme.

I hans sted kom derimod Peder Nielsen fra Lykkesborg, fynsk bonde, rig mand, medlem af rigsrådet (landstinget). Han bor sammen med Dinesen. Med ham talte jeg meget derom, og han fortalte mig, at Dinesen nok tænkte på selv at ville hjælpe til med hele indretningen, hvis jeg vilde bestyre en sådan skole — altså han vilde tage pengevæsenet — hvortil jeg slet ikke duer — på sig.

Dinesen har nu lovet mig at komme herud på lørdag.

Ligeledes har Jensen (tidligere førstelærer på Hindholm højskole, nu præst og medlem af rigsrådet) også lovet mig at komme herud. Han har megen erfaring i disse sager ...

Og endnu ét: Peder Nielsen af Lykkesborg lod sig forstå med, at skulde det ikke lykkes for mig at få sagen i gang på Sjælland, var han ikke uvillig til at se at få en skole i gang på sin egen gård i Fyn.

(Efter tebordet).

Mens vi sad ved tebordet, kom Jensen fra Hindholm. s. 24Jeg har nu fået rigtig godt talt med ham om sagen og er meget glad derved ...

En ting har rigtig slået mig atter nu ved denne lejlighed: Hvor tåbeligt det er for os at gøre os bekymringer om, hvad vi skal spise, og hvad vi skal iføre os. Lad hedningerne sørge derfor. Som kristne bøjer vi knæ for Gud fader og beder ham om vort daglige brød. Det vil han sikkert give os — ja også os to — når vi trøstigt går vejen og gør uden betænkning det bedste, vi véd, tager den gerning op, der mest behager ham. Så bort da med alle disse tåbelige bekymringer! Jeg har nu intet hastværk mere, er glad og tillidsfuld derved. O, Gud ske lov for alle ting! Hele denne sag med højskolen har jeg grebet ganske rolig an og vænter, hvad tiden vil bringe ...

Således, min kære Marie, har jeg omtrent selv tænkt mig sagen; men kære, kære pige lad mig også høre din mening, dit svar!

Jeg vil nødig udmale videre for dig, hvorledes jeg har tænkt mig skolen indrettet. Hør blot lidt om den udvortes stilling, at du kan have noget, hvori din fantasi kan gribe: Man kan tænke sig meget forskellig indretning — helst så' jeg det således, at en mand som Dinesen byggede gården og tog sig af den som sin ejendom. Så kunde jeg flytte til ham næste efterår, og vi prøvede da den vinter, og jeg fik min bestemte løn. Gik så skolen, kunde vi allerede næste vinter eller måske allerede sommeren forinden tænke på bryllup. Vi fik da en lille bolig frit. Skolen drives kun 5—6 vintermåneder; i sommerens løb kunde jeg have andre ting for, mest studere.